

*

KRÖNIKA 1943

*

SLÄKTFÖRENINGEN SÖDERBAUM

Släktmötet.

Släktnöteskrönikören, som denna gång skärskådat mötet mera ur medicinsk-geometrisk synpunkt, har där-om avgivit följande berättelse:

Det sedvanliga släktmötet ägde rum hösten 1943 den 9 oktober, varvid törstande och hungrande släktingar samlades på Strand Hotell i Stockholm. Man radade på vanligt, hemtrevligt sätt upp sig utefter väggarna och i den rymliga lokalen räckte dessa väl till — åtminstone i början.

Unga, blygsamma män med eller utan S i början av sitt efternamn bildade så småningom tillsammans med — eventuellt utan — unga klädsamma hustrur en periferi, i vars mitt stommen av en aning äldre tanter och farbröder gladeligt dunkade varandra i ryggen, varigenom dels andhämtningen blev något försvårad och dels det faktum blev uppenbart, att man gladdes åt att åter träffas. (Jämför härmed de starkt samhälls- och släktintresserade myrornas sätt att vid möte beröra varandra intensivt och länge med tentaklerna.)

Sedan man sålunda hälsat på alla välkända och okända ansikten, avlånga, runda eller breda alltefter graden av föreliggande släktskap, vidtogo mötesförhandlingar. Härvid framkommo många bevis på styrelsens strävsamma arbete och nit för föreningens bästa, vilka belönades med, att vederbörande kära släktingar i ytterligare tre år bereddes glädjen att få skriva protokoll och förvalta penningar etc. En blygsam och tillbakadragen släkting hade därunder utmärkt tillfälle att betrakta slakten bakifrån, vilket bland annat gjorde, att man mera diskret kunde peka på dem man tidigare icke kände och sålunda frågledes få dem identifierade.

En av alltmör tilltagande hunger hopkrympt magsäck fick därpå snart gedigna arbetsuppgifter. Så vitt jag minns, avlöstes därvid under en avsevärd tid framåt den tidigare så livliga konversationen av det trivsamma ljudet från klapprande tuggorgan.

Mättnadens förnöjsamhet sänkte sig över församlingen och de många talen i förening med jästa drycker kommo oss att känna släktbanden alltmör kortknutna. För dem, som senare deltog i den livliga dansen, blev släktskapen handgripligen ytterligare påtaglig.

Minnets av det trevliga släktmötet frodas säkert ännu hos de flesta och är åtminstone hos mig ännu så livligt, att denna korta redogörelse kunnat skrivas ännu ett drygt halvår efter den stora tilldragelsen.

Kurt Kaijser.

Till denna berättelse torde böra fogas några rent sakliga uppgifter. Årets släktnöte räknade precis samma antal deltagare som det närmast föregående eller 58, vilket icke är någon dålig siffra. Mötesförhandlingarna gällde, som vanligt, i första hand val av styrelse och revisorer för nästa treårsperiod. Därvid omvaldes samtliga styrelseledamöter och -suppleanter, medan vissa förändringar vidtoges i fråga om revisorerna, föranledda dels

av bokhandlaren Hilmer Söderbaums förklaring, att han ej önskade återval, dels av kaptenen Ragnar Lenés flyttning från Stockholm. För treårsperioden 1944—1946 valdes alltså:

Styrelse:

Ordförande: kommandören Halvar Söderbaum, Äppelviken.

Ledamöter: med. lic. Gunhild Söderbaum, Stockholm, förste kanslisekreteraren Arvid Söderbaum, Djursholm, kamreraren Jan Söderbaum, Stockholm, och driftchefen Carl E. Söderbaum, Trollhättan.

Suppleanter: med. lic. Åke Söderbaum, Varberg, fru Margit Kaijser, Stockholm, och med. lic. Per-Olof Söderbaum, Stockholm, sedermera Örebro.

Revisorer:

Ordinarie: fil. lic. Jacques Billing och expeditiönsföreståndaren Sven Deurell, Stockholm.

Suppleant: direktören Karl Erik Söderbaum, Rönninge.

Släktkrönikan.

Av årets jubilarer må först nämnas två, som senare under året för alltid lämnat vår krets: sjökaptenen Charles Söderbaum i San Fransisco, som den 22 juni uppnådde den höga åldern av 80 år, och f. d. häradshövdingen Henning Söderbaum, Hornsund, Flen, som fyllde 75 år den 24 september.

Även Charles Söderbaums syster, fru Kerstin Larsson i Umeå, passerade under året 75-årsgränsen. Det skedde den 17 december, dock tyvärr icke i samma goda kondition, som när hon fyllde sina 70 år.

Två 60-åringar fullständiga förteckningen över årets jubilarer. Sålunda ingingo expeditiönsföreståndaren Sven Deurell i Stockholm den 12 juni och fru Karin Byström, född Iverus, i Åbo den 20 september i sitt sjunde decennium.

*

Förlovning har den 24 april, påskaftonen, tillkännagivits mellan med. lic. Lars Billing, Stockholm, och sophiasystemen Gun Holm, dotter till affärschefen G. Holm, Hedemora, och hans maka, född Eriksson.

*

Äktenskap har ingåtts:

den 17 april i Västerledskyrkan i Äppelviken mellan civilingenjören Johan Söderbaum, Stockholms örlogsvarv, och Anna-Margit Högfeldt, dotter till ingenjören Einar Högfeldt, Alsten, och hans maka, född Ljunggren,

den 12 juni i Helga Trefaldighetskyrkan i Uppsala mellan kamreraren vid statens reservförrådsnämnd Jan Söderbaum, Stockholm, och skolkökslärarinnan Gunhild Melchert, dotter till tandläkaren Eric Melchert, Uppsala, och hans framlidna maka, född Berggren, samt

den 19 juni i Hedemora kyrka mellan andre underläkaren vid röntgendiagnostiska avdelningen vid Karolinska sjukhuset Lars Billing och sophiasystern Gun Holm.

De nygifta hava bosatt sig, Jan Söderbaums och Billings i Stockholm samt Johan Söderbaums i Abrahamsberg.

*

Under året föddes:

den 15 maj *Kjell* Jacobson, son till herr Erik Jacobson och Ragnhild Jacobson, född Söderbaum, Stockholm, samt

den 24 oktober Rolf Johan *Rikard* Lilljeqvist, son till ingenjören Rolf R:son Lilljeqvist och Astrid Lilljeqvist, född Söderbaum, Stockholm.

*

Med. lic. Kurt G:son Kaijser försvarade den 28 maj i Karolinska sjukhusets aula för med. doktorsgrads erhållande en avhandling med titeln: Magsaftsundersökningar på barn. En fysiologisk-klinisk studie.

Med. licentiatexamen avlades den 19 januari vid Karolinska institutet i Stockholm av med. kand. Per-Olof Söderbaum.

Bo Söderbaum avlade den 30 juni juris kandidatexamen vid Stockholms högskola.

*

Med. lic. Lars Billing har förordnats till andre underläkare vid röntgendiagnostiska avdelningen vid Karolinska sjukhuset från och med den 1 maj.

Med. lic. Åke Söderbaum förordnades den 1 juli att under en tid av tre år vara andre underläkare vid Värbergs lasarett.

Med. lic. Per-Olof Söderbaum förordnades den 19 oktober att under en tid av tre år vara underläkare — från och med den 1 januari 1944 andre underläkare — å barnbördsavdelningen vid centrallasarettet i Örebro.

*

Fru Hanna Söderbaum har åter övergivit Stockholm. Gemensamt med samma väninna, med vilken hon förut samarbetat, har hon från och med den 1 maj övertagit en matservering i Strängnäs, benämnd pensionat Sörgården.

Direktören Lars Wikström har under sommaren med sin familj flyttat från Stockholm till Sundsvall, dit Swendsén & Wikström Aktiebolag förlagt sitt kontor.

I stället har ingenjören Rolf Lilljeqvist med familj återbördats till Stockholm från sitt kortvariga gästspel i Örnköldsvik. Ingenjör Lilljeqvist är från och med den 1 oktober anställd som chef för N. K. I.-skolans kemiska laboratorium.

*

Fröken Ingrid Arnberg, som slutat sin anställning som lärarinna vid stiftelsen Sunnerdahls hemsolor på landet, har börjat tjänstgöra som föreståndarinna för Nordiska kompaniets semesterhem på Ingarö.

*

Sedan avdelningsföreståndaren vid aktiebolaget Kronlaxen i Stockholm Erik Jacobson lämnat denna befattning, har han från och med den 17 februari erhållit anställning hos Arvid Nordquist Handelsaktiebolag, där sammastädes.

*

Två nya Kristina Söderbaum-filmer hava haft premiär i Stockholm under året: »Den gyllene staden» den 22 mars och »Näckrosen» den 26 december. Båda premiärerna ägde rum på biografen Spegeln. Vid förstnämnda dagens båda föreställningar närvaro Kristina själv med make Veit Harlan, som den 6 mars vid UFA:s 25-årsjubileum utnämnts till professor. Såväl vid detta tillfälle som under sitt fortsatta uppehåll i Sverige blevo de föremål för stor uppmärksamhet. Internationella klubben anordnade till deras ära en middag på Bellmansro och vid ett senare besök i Uppsala blevo båda utnämnda till »hederstudenterna».

*

Ingen sökande till släktföreningens stipendium anmälde sig detta år.

Ingemar Aae död.

Den 17 april avled å Sabbatsbergs sjukhus i Stockholm efter ett par månaders svår sjukdom auktoriserade revisorn Ingemar Aae i en ålder av endast 33 år. Han var ende sonen till f. d. lektorn Gustaf Aae och hans maka Karin, född Söderbaum. Som närmast sörjande efterlämnade han dessutom ung maka och 3-årig son samt systrar.

Annan dag påsk vigdes han till den sista vilan i Norra krematoriet i Stockholm. Förutom släkt och vänner hade ett flertal representanter för de olika företag, inom vilka han i livstiden verkat, infunnit sig för att bringa honom en sista hyllning. Bland andra talade professor Sillén, som i ett varmhjärtat anförande framhöll, att Ingemar redan under sin högskoletid visat prov på stor begåvning och fallenhet för den bana, han valt. De rika löften, som han redan då givit, hade i hög grad infriats.

Ingemar Aae efterlämnar minnet av en god son och kärleksfull make och fader. Övriga släktingar och vänner beklaga djupt hans, mänskligt att döma, alltför tidiga bortgång och bevara honom i varm hågkomst.

Annie B.

Anna Söderbaum, född Frunck, död.

Den 27 augusti avled i Piteå Anna Söderbaum, sedan år 1911 änka efter överläkaren vid Falu länslasarett Petter Söderbaum. Hon var född den 12 november 1873, dotter till sedermera majoren Mindor Frunck och hans hustru Maria Lindberg, och förenades år 1896 — endast 22-årig — i äktenskap med sin då 54-åriga man i hans tredje gifte. Hennes levnadsöden kommo sålunda huvudsakligen att vara knutna till släkten Söderbaum, med vilken hon också kände sig fast sammanvuxen.

Den praktiska uppfostran, som hon erhållit i barnhemmet, gjorde henne väl skickad att fylla de plikter, som kommo att åligga henne i de nya förhållandena, där hon också möttes av fyra styvbarn, delvis jämnåriga med henne själv. Uppgiften var ingalunda lätt och mången i hennes ställning hade säkerligen snarare söndrat än enat, men henne förunnades det förmåga att sammanhålla ett hem, där med tiden trenne kullar barn alltjämt sökte skygd och hägn. Under denna tid inföll också makens pensionsålder, varefter lasarettsläkarbostaden utbyttes mot en inköpt villa vid Svärdsjövägen ovanför lasarettet; här kunde hon sedan fullfölja sitt arbete under lugnare

yttre förhållanden, och här redde hon till bröllop för sina tvenne styvdöttrar.

Efter makens död utförde hon dock sin största gärning; uppgiften att ensam uppfostra de minderåriga barnen med de begränsade tillgångar, som stodo henne till buds, löste hon på ett enastående sätt, och hon fick också glädjen att se dem alla som skötsamma samhällsmedlemmar på tryggade platser i livet.

Under de senaste åren av 1930-talet uppträdde hos Anna tecken på ett progredierande hjärtlidande, som vållade henne tilltagande plågor och hämmade hennes förut rörliga liv. Slutligen kunde hon ej reda sig i ensamheten i den lilla våningen i Falun, som hon 1917 förhyrt efter försäljningen av villan, utan flyttade 1940 till sin äldste son i Piteå, där hon nu avlidit. Hon begravdes i familjegraven i Falun, då för sista gången omgiven av alla barnen.

Wilhelm.

Henning Söderbaum död.

Den 26 oktober avled å Flens lasarett f. d. häradshövdingen i Ölands domsaga Henning Söderbaum.

Henning Söderbaum var ingen ofta sedd gäst på våra släktnöten. Han trivdes bäst på sitt kära Öland och kunde endast motvilligt förmås att lämna det ens för en kortare tid. Det var först sedan han inträtt i pensionsåldern och genom sin flyttning från Öland kommit i närheten av Stockholm, som det hos honom levande intresset för slakten fick komma även släktföreningen helt till godo. Det blev dock endast ett släktnöte, det år 1940, som han fick bevista. När tiden för 1943 års släktnöte var inne, låg han redan fängslad på sjukbädden av den sjukdom, som skulle bli hans sista.

Om hans intresse för de syften, som släktföreningen gjort till sina, vittnar, att han var en av de fyra inbjudarna till 1928 års släktnöte, då föreningen konstituerades. Där om kunna även alla de vittna, vilka för längre eller kortare tid hamnat på solens och vindarnas ö. Det gästfria hemmet i Borgholm eller på Rosenfors stod alltid öppet för de släktingar, som sökte sig dit. På den värme, varmed de där mottogos, och den omtanke, som ägnades åt, att de där skulle trivas och känna sig hemma, var ej att misstaga sig. På bättre sätt kan knappast vår släktförenings bärande idé förverkligas.

Jordfästningen ägde rum den 1 november, allhelgonadagen, i krematoriet å Norra kyrkogården i Stockholm och bevistades av ett stort antal släktingar och andra vänner till den bortgångne. »Tidevarv komma, tidevarv försvinna, slakten följa slaktens gång» ljödo den gamla vackra psalmens ord. Åter hade en av den äldsta generationens män förts över gränsen. Urnan med askan gravattes sedermera å Uppsala kyrkogård.

Henning Söderbaums bild kommer att pryda förningens medlemskort för år 1944.

Charles Söderbaum död.

Den 18 december avled i San Fransisco, Californien, sjökaptanen Charles Söderbaum, efter några dagars sjukdom, i en ålder av något över 80 år. Kort före sitt insjuknande hade han planerat att som vanligt fira julen

hos sin broder, fastighetsmäklaren Yngve Söderbaum i Oakland.

Redan 1894 lämnade Charles Söderbaum hemlandet och har sedan dess, med undantag för ett kortare besök, vistats utomlands, först i England och därefter i över tjugu år i San Fransisco. Han har dock under alla dessa år brevväxlat med sina anhöriga i Sverige och kort före sin sista sjukdom sände han ett brev till sin syster i Umeå. Åter en av de våra, som farit vida omkring och slutligen nått den sista hamnen. Han blev på egen begäran bränd och askan förvaras tills vidare i columbariet i Oakland i avvaktan på lägenhet att hemföras till Sverige för bisättning i Gävle.

Vile han i frid!

Kerstin L.

Wilhelm Söderbaums minnesteckningar över avlidna släktmedlemmar.

IV. Sigrid Sundqvist, född Iverus.

Vid prosten Johan Gustaf Söderbaums frånfälle år 1868 log livet ej emot de fattiga prästdöttrarna, men vid nådårets utgång skulle de alla vara placerade, och sist i raden gifte sig den 19-åriga Clara år 1871 med sitt barndomstycke Ivar Iverus. Makarna bosatte sig vid Sörkvarn i Kolbäcks socken, där det äldsta barnet, dottern Sigrid, föddes den 22 juni 1872.

Sigrid Iverus kom att med föräldrarna uppleva familjens täta förflyttningar, först till Sörstafors och sedermera 1877 till Finland, där de först voro bosatta vid Strömsfors bruk men 1884 flyttade till Jokkis och 1888 till Billnäs. Syskonskaran var detta år femtalig, sedan i Finland fötts en bror och 3 systrar till Sigrid. För dem alla blev hon en andra mor, då Clara Söderbaum redan i unga år var bruten av ett hjärtlidande, men dessutom fick Sigrid under Billnästiden tid att utbilda sig i modistyrket i Helsingfors, varefter hon 1889 blev föreståndarinna för Augusta Wickströms modeavdelning i S:t Michel. Föräldrarna flyttade 1891 till Lovisa, där fadern blev disponent för Terrikoffs aktiebolag, men ej länge därefter voro moderns krafter fullständigt uttömda, så att Sigrid i mars 1893 blev hemkallad till hennes dödsbädd. Hon var då sedan nyåret förlovad med Karl Leonard Sundqvist, en svensk byggnadsingenjör, som hade anställning vid Billnäs bruk.

Modern avled den 11 april 1893 och på sommaren, den 23 juli, stod bröllopet mellan Sigrid och hennes trolovade. De nygifta avreste omedelbart till Sverige, där mannen arrenderat en kvarn vid Forsby utanför Västerås, men redan påföljande år, 1894, fick han anställning vid Skultuna bruk som arbetsledare vid träddrageriet och linbanorna därstädes. Här på Skultuna upplevde den unga familjen sina lyckligaste år i ett harmoniskt äktenskap, vars hem stod vidöppet för alla vänner och bekanta, som säkerligen från denna tid hava bevarat lika glada minnen som makarna själva. År 1903 fick Karl Sundqvist anställning som arbetsledare vid uppförandet av Väsby verkstäder och familjen överflyttade då till denna plats, som emellertid under några få år förvandlades från en lantlig idyll till ett industrisamhälle av ganska betydande dimensioner. För barnens uppfostran innebar dock detta en fördel, liksom ock närheten till Stockholm. Familjen hade också tillväxt: ej mindre än sju barn sågo livet mellan åren 1894 och 1908.

Familjefadern startade under Väsbytiden för egen räkning ett tegelbruk därstädes, vilket blev hans levebröd, sedan han under år 1908 blivit sjuklig och nödgats frånträda sin befattning vid Väsby verkstäder. Efter årlångt lidande avled han den 19 juni 1909 och Sigrid lämnades då — endast 37 år gammal — ensam med sju oförsörjda barn i åldern mellan 15 och 1 år. Det var nu endast den egna kraften, som hon hade att lita sig till för att hålla familjen uppe och giva barnen uppfostran, men kraften och kärleken till barnen sveko henne ej. Under sju år fortsatte hon så gott som ensam att sköta tegelbruket, vilket kostade henne mycken möda och omtanke; bekymren voro också många, men hon lyckades hålla hemmet samlat, trots vinsten på företaget var skäligen ringa. Under denna tid mottog hon också i sitt hem fadern, som år 1913 återflyttade till Sverige efter uppnådd pensionsålder och som vistades hos Sigrid, tills han flyttade till Kungsör.

År 1916 försålde emellertid tegelbruket och Sigrid inflyttade med barnen till Stockholm. Världskrigets verkningar, särskilt för en husmoder i en större stad, minskade ingalunda omtanken och bekymren, och den inackorderingsverksamhet, vartill Sigrid litade sig, hörde speciellt under dessa tider ej till de tacksammaste uppgifterna. Barnen växte emellertid till och blevo placerade; kring den beundransvärda modern fylkade de sig för att i sin mån lätta hennes bekymmer. Hennes krafter började också småningom sina: det hjärta, som klappat så varmt för de sina, hade givit vad det förmådde, och liksom modern skulle Sigrid slutligen duka under för ett hjärtlidande, som särskilt under hennes båda sista levnadsår gav anledning till allvarsamma attacker. Under en av dessa avled hon den 22 april 1930, ej fullt 58 år gammal.

Med ett glatt och förtröstansfullt sinne mötte Sigrid det tunga ansvar, som kom på hennes lott i livet. Ej minst ifråga om barnens uppfostran ställde detta stora anspråk på henne, men hon ägde förmåga att på samma gång vara den ömma modern och, när så behövdes, den bestämde fadern. Känslan av väl fyllda plikter gav henne den sinnets harmoni, som endast undantagsvis svek under övermäktiga förhållanden och som gav henne förmåga att tillvarata de glädjeämnen, som livet kunde bjuda. Till de sina efterlämnade hon minnet av en god och blid varelse, till vilken de kunde gå att finna tröst i nöden och med vilken de kunde dela glädjens dagar. Så blev hon ej rotlös och en av de rotträdar, som förbundo henne med tillvaron, sänkte sig ned i den släkt, varifrån modern härstammade. Alltifrån denna förenings stiftande var hon en av de våra, lika varmt hängiven denna släkt som någon bärare av familjenamnet.

»Mycket kunde sägas», skriver dottern, »om dem hon hjälpt av sitt goda, varma hjärta — men vad säga ord? Hennes minnesruna finnes i hjärtat hos alla dem, hon i livet nådde med sin kärlek, vänlighet och omtanke. Sju barn och sju barnbarn skola närmast minnas henne som den alltid goda och blida, som städse fanns vid hemmets härd, när helst man kom dit. Få äro sådana mödrar nu för tiden. Om det finnes en brygga över till det okända, skall Sigrid Sundqvist känna, att hennes minne står som ett gott föredöme för alla dem, hon den 22 april 1930 lämnade för att aldrig mera på jorden låta dem känna sin värmande omtanke.»

Zacharias Stojes och Cecilia Stojes, född Söderbom, ättlingar.

Cecilia Söderbom, det andra i ordningen av Peter Persson Söderboms och Greta Åkermans barn, föddes 1775 och avled 1834. Hon ingick äktenskap med byggmästaren vid Lövsta bruk Zacharias Stojje, f. 1769, † 1826.

Deras son:

- 2) 1. Zacharias Stojje, f. 1798, bokhållare vid Lövsta bruk, † 1834. G. m. Charlotta Kruse, f. 1798, † 1857.

Barn 3 a) 1—3 a) 3:

- 3 a) 1. Carl Zacharias Stojje, f. 1826, gruvfogde i Danemora, † 1889. G. 1855 m. Augusta Vilhelmina Byttner, f. 1833, † 1912.

Barn 4 a) 1—4 a) 3:

- 4 a) 1. Augusta Cecilia Stojje, f. 1857, † 1886.
4 a) 2. Ida Maria Stojje, f. 1859, † 1942. G. 1887 m. handelsföreståndaren vid Österby bruk Per Erik Alfred Lundmark, f. 1861, † 1937.

Barn 5 a) 1—5 a) 4:

- 5 a) 1. *Ingrid* Maria Lundmark, f. 22/7 1888. G. 9/4 1917 m. disponenten Hilmer Josef Andreas Andersson, som antagit släktnamnet Annerman, f. 21/4 1884 (Länna).

Barn 6 a) 1—6 a) 2:

- 6 a) 1. *Sten* Åke Annerman, f. 24/1 1918, stud. vid skogshögskolan.
6 a) 2. *Barbro* Anna Maria Annerman, f. 7/11 1923 (Länna).
5 a) 2. *Eyvor* Augusta Sofia Lundmark, f. 25/3 1890. G. 17/10 1927 m. *Uno* Theodor Guillemot, f. 1/2 1886 (Stockholm).

Son:

- 6 b) 1. *Uno* Göran Theodor Guillemot, f. 11/9 1928.
5 a) 3. *Märta* Vilhelmina Lundmark, f. 3/4 1891. G. 22/11 1914 m. handlanden Karl *Olof* Claesson, f. 12/11 1884 (Nynäshamn).

Barn 6 c) 1—6 c) 3:

- 6 c) 1. *Sven-Erik* Claesson, f. 14/12 1915, justerare vid telegrafverket (Nynäshamn).
6 c) 2. *Eyvor* Birgitta Maria Claesson, f. 9/7 1917, kallskänka (Uppsala).
6 c) 3. Per *Olof* *Lennart* Claesson, f. 3/6 1921, instrumentmakare vid telegrafverket (Nynäshamn).
5 a) 4. *Erik* Lundmark, som antagit släktnamnet Stojje, f. 24/8 1902, disponent (Linköping). G. 5/4 1931 m. *Märta* Josefina Röding, f. 22/7 1902.

Barn 6 d) 1—6 d) 2:

- 6 d) 1. *Birgitta* Stojje, f. 24/1 1934.
6 d) 2. *Hans* Erik Stojje, f. 20/11 1941.
4 a) 3. Carl Vilhelm Stojje, f. 1862, stadsläkare i Säter, † 1928.
3 a) 2. Per Gustaf Stojje, f. 1828, affärsman, †.
3 a) 3. Johanna Cecilia Stojje, f. 1831, † 1849.